

Äänitteen nimi: 2020-09-25 TEM Jukka Leskelä.mp4

Äänitteen kesto: 00:15:57

[äänite alkaa]

Puhuja 1 [00:00:01]: Joo kiitos Riku puheenjohtajana tuota hyvää alkanutta iltapäivää kaikille. Tosiaan olen Leskelän Jukka ja Energiateollisuus Ry:ssä hommissa ja tuota energia-alan näkökulmia tässä muutaman tähän keskusteluun tuon jatkoksi.

Puhuja 1 [00:00:21]: Ensinnäkin tämä energia- ja ilmastostrategia niin...ja ilmasto-energiastrategia sehän on hallituksessa ollut aina vuorotellen molemmin päin, niin on hyvin keskeinen juttu. Eli siinä ovat nämä kaksi näkökulmaa, jotka kietoutuvat toisiinsa. Eli se että, miten Suomi oman ilmastotavoitteensa, joka on hyvin kunnianhimoinen ja linjassa tämän Pariisin sopimuksen kanssa ja siinä mielessä tosi tärkeä.

Puhuja 1 [00:00:50]: Ja sitten tietysti nämä EU-velvoitteet, joita meille tulee ja on yhdessä EU:n kanssa sovittu miten ne toteutetaan, mutta yhtä lailla myös se, että miten me varmistetaan, että tässä maassa on energiaa saatavilla, meidän energiajärjestelmät toimii ja kestää erilaiset tilanteet niin, että meillä on täällä korkea varmuus siitä, että energiaa on kaiken aikaa saatavilla ja miten me ohjataan tätä järjestelmää niin, että se on niin kustannustehokas, että meillä on kansallista kilpailukykyä ja mahdollisuus kehittää hyvinvointia tässä maassa.

Puhuja 1 [00:01:24]: Näiden kahden asian yhteensovittaminen on tässä niin kun tämän strategian kannalta täysin keskeistä ilman, että kumpaakaan tarvitsee kompromissata ja minä uskon, että meillä on Suomessa loistavat mahdollisuudet tätä tehdä, kun pidetään nämä asiat mielessä.

Puhuja 1 [00:01:40]: Ihan ensimmäinen asia mitä halusin tuoda tähän esille on se, että on todella tärkeää, että tätä pohjatyötä tehdään hyvin ja minä olen hirmu iloinen siitä, että tämä Hiisi-hanke, jota tässä jo kerrottiin, niin on saatu liikkeelle. Tämä perusskenaarion merkitys on tosi tärkeä ja meillä täytyy olla näkymä siitä, että miten markkinat kehittyvät eri toimialoilla ja mitä siitä seuraa meidän päästöille.

Puhuja 1 [00:02:05]: Ja se markkina ei pelkästään ole se, että paljonko energiaa kuluu tai montako kilometriä autolla ajetaan, vaan miten ne teknologiat kehittyvät siellä alla ja mitä tapahtuu. Nyt, kun energia-ala on murroksessa, niin tämä korostuu ja minä olen ollut tosi huolestunut siitä keskustelusta, mikä on nyt tässä noin viimeisen vuoden aikana ollut

politiikassa paljon, että on katsottu historiasta päästöjä ja ikään kuin kansallisilla politiikkatoimilla koitettu niitä historiallisia päästöjä vähentää.

Puhuja 1 [00:02:29]: Sehän ei ole se tapa millä aikaisemminkaan on ilmasto- ja energiapolitiikkaa vaan on aina pyritty arvioimaan, että mihin nykyisellä mennään ja toimenpiteitä kohdistetaan siihen, mikä tarvitsee niitä toimenpiteitä ja osan toimialoista ja sektoreista päästöt tällä peruskehityksellä voi kasvaa ja osan vähetä ja sitä ei voi sieltä peruutuspeilistä katsoa. Erityisestikään tällaisessa tilanteessa, missä nyt ollaan ja tämä todellakin korostuu ja minä toivon, että eri toimialat pääsevät mukaan sitten tähän perusskenaario työn arviointiin.

Puhuja 1 [00:03:00]: Siihen saa itse asiassa aika hyviä eväitä näistä tiekartoista ja korostan sitä, mitä Jyri Häkämies tuossa äsken sanoi, että nämä tiekartat ovat olleet tärkeä hyvä harjoitus, meillä on energiateollisuudessa pitkä kokemus tällaisesta tiekarttatyöstä ja se tärkein asia, minkä olen itse oppinut siitä on se, että se muuttaa tämän toimialan henkisen näkökulman siitä, että miksi joku ei onnistu meille siihen, että miten me voitaisiin onnistua tässä.

Puhuja 1 [00:03:31]: Ja kun tämä henkinen muutos on nyt todennäköisesti kaikilla toimialoilla toteutunut ja tapahtunut ja tehty, niin on hirveän paljon helpompi lähteä rakentamaan sitä, että miten tämä ilmastoneutraali yhteiskunta tulee ja saadaan aikaiseksi. Minusta toimialat oisittivat tässä hyvää vastuullisuutta, eli erityisesti teollisuustoimialat pysty osoittamaan enemmän päästövähennyksiä kuin mitä hallitus odotti ikään kuin saavansa aikaan toimillaan.

Puhuja 1 [00:04:00]: Ja siinä mielessä on hyvin tärkeää, että ei pelkästään katsota niitä tiekarttojen ajateltuja toimenpiteitä vaan ennemmin myös niitä reunaehtoja mitä niissä asetettiin, että minkä asioiden pitäisi toteutua, jotta näin voidaan tehdä. Tässä on puhuttu jo tästä EU:n muuttuneesta toimintaympäristöstä siltä osin, että meillä nyt päästötavoitteet tiukentuvat, sehän on täysin loogista tämän meidän ilmastotavoitteen kunnianhimon kannalta ja siinä mielessä täysin perusteltua, että näin tapahtuu, mutta yhtä kaikki se on iso muutos.

Puhuja 1 [00:04:35]: Ja nyt tämä iso muutos tässä päästötavoitteen kiristymisessä niin ei ole yksin nyt ehkä se asia mitä pitää katsoa, vaan samassa tullaan avaamaan hyvin monia direktiivejä, jotka nyt ovat juuri edellisellä komission kaudella ja parlamenttikaudella saatu hyväksyttyä. On ne sitten energiatehokkuuden, uusiutuvan energian, [?? 00:04:56] liittyviä, eli tähän maankäytön muutoksiin liittyviä.

Puhuja 1 [00:05:00]: Ja tästä nyt tietyllä tavalla sellainen vuoropuhelu, joka on haastava tämän harjoituksen kanssa, että yhtä aikaa ollaan tekemässä päätöksiä EU:ssa näistä asioista, linjataan strategiaa ja ne päätökset mitä EU:ssa tehdään niin vaikuttavat tähän kansalliseen toimeenpanoon. Tätä vuorovaikutusta kannattaa tietysti pitää hyvin aktiivisena, jotta voidaan sitten yhtä lailla myös kansallisesta näkökulmasta tärkeitä asioita viedä sinne EU:n yhteiseen päätöksentekoon.

Puhuja 1 [00:05:28]: Merkittävin asia mikä onnistuneessa ilmastopolitiikassa on, on se, että meillä on niin kova tarve vähentää päästöjä nopeasti, että mikään niin kuin julkinen rahoitus ei tule olemaan riittävä tai jollain julkisilla tuilla tai rahoilla, budjettirahoilla ei missään tapauksessa saada mitään merkittävää aikaan.

Puhuja 1 [00:05:53]: Niillä voi olla, julkisilla rahoilla, erittäin suuri merkitys miten me vauhditetaan teknologian kehitystä tai edistetään uutta teknologiaa tai vahvistetaan osaamista, mutta oleellista on saada yritysten toiminta markkinoiden kautta ohjautumaan siihen, että investointeja sekä tehdään että ne suuntautuvat sillä tavalla, että ne päästöjä vähentävät. Tähän me tarvitaan systeemisiä ratkaisuja.

Puhuja 1 [00:06:21]: Tässä seminaarin aikana on pari kertaa jo ollut se näkemys, että tarvitaan paljon ja monenlaisia ohjaustoimia. Oleellista on, että me emme tarvitse mahdollisimman paljon mahdollisimman monenlaisia ohjauskeinoja, vaan kyllä tämän ohjauskehikon pitäisi olla hyvin selkeä yritysten näkökulmasta ja siinä mielessä meillä on nyt jo aika hyvä toimiva instrumentti tämä EU:n päästökauppajärjestelmä, joka tulee huikeasti vahvistumaan nyt näiden kiristyneiden ilmastotavoitteiden myötä ja jota komissio esittää laajennettavaksi jopa niin, että tämä [?? 00:06:55] sektorin merkitys voi lopulta jäädä aika hämäräksi tässä.

Puhuja 1 [00:06:58]: Eli nyt, jos tämä koskee kaikkia fossiilisten polttoaineiden käyttöä, niin kuin komissio vähän arvelee, joskus tulevaisuudessa niin itse asiassa silloinhan tuota [?? 00:07:06] sektoria ei oikeastaan tarvi enää juuri mihinkään. Eli meillä on tällainen systeemien ratkaisu olemassa isolle osalle meidän päästöistä, joka vahvistuu ja mitä paremmin se toimii ja mitä voimakkaampi se on niin sitä vähemmän me tarvitsemme niitä kansallisia päätöksiä ja enemmän tämä on sellaista kieltä, jota yrityksissä ymmärretään kun investointipäätöksiä tehdään.

Puhuja 1 [00:07:31]: En silti sano, ettemmekö tarvitse paljon muitakin ohjauskeinoja, mutta tärkeää on, että ei yritetä tehdä mahdollisimman paljon mahdollisimman monenlaista vaan

hyvin selkeää, jotta yritykset pystyvät toimimaan. Se, missä yhteiskunnalla on erittäin suuri rooli on se, että me vahvistetaan meidän osaamista edelleen, panostetaan teknologian kehitykseen, uuden teknologian käyttöönottoon, edistetään kokeilukulttuuria, tehdään tästä yhteiskunnasta mahdollisimman dynaaminen sen osalta, että täällä uuden kokeilu kannattaa ja sitä uskalletaan tehdä.

Puhuja 1 [00:08:06]: Tähän me tarvitaan yhteiskunnan mukanaoloa yritysten toiminnassa ja tähän nyt onneksi on käytössä sitten uusia mekanismeja, nämä EU:n rahoitusmekanismit, jotka liittyvät nyt tähän elpymiseen tästä koronapandemiasta. Investointiympäristöä pitää yleisestikin edistää, minun mielestä hyvä tavoite tälle strategialle olisi se, että Suomesta tulee erittäin houkutteleva investointiympäristö teollisille investoinneille. On ne sitten energianinvestointeja, teollisuuden investointeja, tutkimus- ja kehitysinvestointeja tai sitten tällaisia uuden teknologian kokeiluinvestointeja.

Puhuja 1 [00:08:47]: Meillä on hyvä perinne tässä maassa, että esimerkiksi monet digitaaliset hankkeet, suomi on ollut pilot maa aikanaan pankkiautomaateille ja myöhemmin mobiiliteknologialle. Minusta meillä olisi hyvä mahdollisuus siihen, että esimerkiksi asiakkaisiin liittyvät energiapalvelut olisivat sellainen, jossa me ikään kuin tarjoaisimme sitä alustaa ja kehitystä voitaisiin tehdä täällä.

Puhuja 1 [00:09:08]: Tällä tavalla me voisimme päästä saada osaamme sieltä kasvavilta ilmastoteknologian markkinoilta, jotka tässä nyt kehittyvät ja sen ansiosta myös sitten olla paljon kokoamme suurempi päästöjen vähentäjä ja ilmastotekojen tekijä maailmassa.

Puhuja 1 [00:09:26]: Vielä sen asian tuon esille, että energiajärjestelmän muutos, joka meillä on nyt käsillä niin on paljon muuta kuin se, että millä me tuotamme energiaa tai miten sitä käytämme. On näköpiirissä niin kuin jo todettu, että monet yhteiskunnan toiminnot tulevat sähköistymään, toinen keskeinen muutos on se, että kaasujen merkitys tulee kasvamaan erilaisten uusiutuvien kaasujen, uusien kaasujen, esimerkiksi vedyn merkitys tulee kasvamaan tässä energiajärjestelmässä.

Puhuja 1 [00:10:02]: Ja kun mennään sinne syvään [decarbonesiaatioon? 00:10:04] poistetaan niitä päästöjä järjestelmästä, energiajärjestelmästä, paljon niin seurauksena on se, että näiden energiajärjestelmien joustojen täytyy tukea toisiaan niin me saamme tämän niin kutsutun sektori-integraation. Eli liikenteen energiajärjestelmä, teollisuuden energiajärjestelmä, yhdyskuntien energiajärjestelmä, sähkön järjestelmä, kaasun järjestelmä integroitumaan keskenään ja voimme sitä kautta saada mahdollisimman paljon uusiutuvaa energiaa tähän järjestelmään, vietyä sitä sähköistämistä pitkälle ja saada niitä kaasuja eri tarkoituksiin.

Puhuja 1 [00:10:43]: Tämän järjestelmän edistäminen on itse asiassa nyt tärkeää ja tähän me tarvitsemme näkemystä tämän strategiatyön kautta. Me olemme mielellään mukana tässä auttamassa.

Puhuja 1 [00:10:55]: Yks piirre mikä siihen liittyy on se, että me ei onnistuta tässä, se on meidän analyysi, meillä ei ole mitään mahdollisuuksia viedä tätä energiajärjestelmää hiilineutraaliksi, jos meillä ei ole vahvat energiaverkot käytettävissä. Tarvitaan vahvat sähköverkot, hyvät kaasuverkot ja meillä on onneksi jo hyvät kaukolämpöverkot olemassa, Suomella on hyvä infrastruktuuri tässä vaiheessa ja on tärkeää, että se politiikka mitä tehdään on sellaista, että näitä energiaverkkoja kannattaa pitää yllä, niihin kannattaa investoida ja niillä voi liiketoimintaa tehdä sillä tavalla, että niiden ylläpito on hyvä. Eli siinä mielessä on kehitettävä tätä myös järjestelmänä.

Puhuja 1 [00:11:39]: Vielä korostaisin sitä, että tässä edellisillä hallituskausilla on saatu myös aika paljon kokemusta siitä kuinka nämä kansalliset ilmasto- ja energiastrategiat eri maissa, naapurimaissa keskenään, niin tehdään aika itsenäisesti ja vuorovaikutusta ei ole. Energiamarkkinat ovat kuitenkin yhteiset rajat ylittäviä lähes kaikilta, on teknologian, polttoaineen, sähkön ja kaasun osalta ja olisi hyvin tärkeää, että nyt tällä kertaa jollain tavalla facilisoitaisiin sitä, että kurkattaisiin vähän, että mitä meidän kumppanit tuolla rajojen takana tekee. Ennen kaikkea Baltian maissa ja Pohjoismaissa ja voitaisiin lisätä sitä vuorovaikutusta, yhteisymmärrystä siitä, että miten tehdä.

Puhuja 1 [00:12:25]: Minä toivon, että tutkijatkin pystyisivät tässä olemaan apuna ja tuomaan niitä näkemyksiä näiden hankkeiden osalta. Tässä näitä erinäisiä ajatuksia tämän strategiatyön tueksi, toivotaan todellakin onnistunutta prosessia tämän valmistumisessa ja me olemme tietysti toimialana hyvin mielellään mukana, kiitos.

Puhuja 2 [00:12:46]: Kiitos Jukka. Ainakaan minulle asti ei tullut nyt viestikenttään kysymyksiä, joten päätän tässä digitaalisesti kysyä sinulta yhden kysymyksen, älä poistu. Toit aivan oikein esille tämän energiaverkkojen merkityksen, kaasuputkien, sähköverkkojen ja sitten toisaalta korostit vahvasti tätä uuden teknologian kehittämisen merkitystä. Nyt, jos katsotaan vaikka tätä sektori- tai järjestelmäintegraatiota ja mitä se edellyttää ja kun tämä on hyvin pitkäjänteistä touhua, niin tuota pitääkö meidän tehdä tässä vaiheessa jo valinta sen suhteen, että ruvetaanko massiivisesti kehittämään verkkoja vai lähdetäänkö siitä, että tehdään enemmän esimerkiksi synteettisiä polttoaineita ja liikutellaan niitä tuolla maanteilla vai tarvitaanko tähän jo linjaus tässä vaiheessa?

Puhuja 1 [00:13:37]: No minun mielestäni se on selvä, että ilman näitä verkkoja tässä ei tulla onnistumaan. Eli mehän siirrymme energijärjestelmään, jossa erilaisia energiasursseja hyödynnetään ja ne sijaitsevat eri puolilla ja eri paikoissa kuin se kysyntä, ja niistä tehdään energiatuotteita, joiden käyttö ei ole siinä kysynnän lähellä jatkossakaan.

Puhuja 1 [00:14:01]: Meillä myös tulee tätä paikallista energiantuotantoa, mutta senkin kytkeminen tähän yhteiseen energijärjestelmään on tärkeää, jotta siitä saadaan kustannustehokas ja hyvä järjestelmä. Meidän nyt tässä vaiheessa kannattaisi ilman muuta edistää ja olla mukana siinä teknologian kehityksessä, joka tapahtuu sähkö-kaasu muutoksessa, sähkö-lämpö muutoksessa ja sitten energian varastoinnissa.

Puhuja 1 [00:14:30]: Nyt niihin satsataan aivan valtavasti tuolla Euroopan Unionissa ja eräissä Keski-Euroopan maissa. Suomalaisten pitäisi olla siellä mukana, mennä mukaan ja valtion tehtävä olisi taluttaa suomalaisia toimijoita sinne ja auttaa sitä ja siellä on Business Finlandilla varmaan muun muassa eväitä tähän. Tätä työtä pitäisi ehdottomasti tehdä.

Puhuja 1 [00:14:51]: Se mistä minä olen itse energiateollisuuden edustajana huolissani on se, että jos meidän ohjauskehikko kehittyy sellaiseksi, että energiaverkkoihin ei kannata investoida tai voida pitää niitä yllä niin tässä on riski, että me menetämme sellainen asetti, sellainen voimavara, joka meillä jo on, johon on jo investoitu ja joka toimii. Esimerkiksi kaukolämpöjärjestelmä on hyvin keskeinen siinä, että eri puolella syntyviä lämpöjä, on ne hukkalämpöä, geotermisiä lämpöjä, jollain sivuaine virroilla polttamalla tuotettuja lämpöjä, voidaan siirtää kysyntään, voidaan varastoida sitä uusiutuvaa sähköä mittavasti siihen kaukolämpöjärjestelmään.

Puhuja 1 [00:15:35]: Nyt tehdään monissa kaukolämpöjärjestelmissä energiavarastoja. Jos tähän kaukolämpöjärjestelmään kohdistuisi nyt vaikka sellaisia asioita, jotka heikentävät sen kilpailukykyä ja sitten vaihtoehtoisesti taas sellaisia, jotka tukijan avulla niitä parantaisi niin silloin me joudumme tilanteeseen, jossa tietyllä tavalla ohjataan väärään suuntaan tämän järjestelmän kehityksen kannalta.

Puhuja 1 [00:15:57]: Kiitos.

[äänite päättyy]